

Ὁ παλαιὸς ναὸς τῆς Ἁγίας Ζώνης

Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Οικολογία & Κλιματική Κρίση, Αρχιτεκτονική & Περιβάλλον
(χλωρίδα-πανίδα)

Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸ ἄρθρο «Οἱ ναοὶ τῆς Ἁγίας Ζώνης Κυψέλης»

Ὁ παλαιὸς ναὸς τῆς Ἁγίας Ζώνης μετὰ τὴν δημιουργία τοῦ μεγάλου ναοῦ, γιορτάζει ὄχι πλέον τὴν Ἁγία Ζώνη στὶς 31/8 ἀλλὰ τὴν κατάθεση τῆς Ἑσθήτας τῆς Θεοτόκου στὶς 2 Ἰουλίου καὶ ἔχει μέσες ἐξωτερικὲς διαστάσεις 10,30 μ. x 12,10 μ. μαζί μὲ τὴν κόγχη τοῦ ἱεροῦ ἢ 10,75μ. χωρὶς τὴν κόγχη (Εἰκ. 10α, 10β, 10γ).

Τυπολογικὰ εἶναι σταυροειδῆς ἐγγεγραμμένος μὲ τροῦλο χωρὶς τὰ ἀνατολικά διαμερίσματα καὶ μὲ συνεπτυγμένο ἱερὸ πὺ φαίνεται ὅτι τὸ ἔκοψε ὁ δρόμος. Τὰ ἀνατολικά μέρη τοῦ ναοῦ περιορίζονται στὴν βραχεῖα ἀνατολικὴ κεραία πὺ χρησιμεύει ὡς ἱερὸ βῆμα μὲ τὸ νοτιοανατολικὸ πλάγιο διαμέρισμα ὡς βοηθητικὸ χῶρο (διακονικὸ) μέσω τοῦ ὁποῦ τοῦ ἱεροῦ ἐπικοινωνεῖ μὲ τὴν αὐλή. Ἡ ἀνατολικὴ κεραία καταλήγει σὲ πολὺ ρηχὴ (βάθους μόλις 40 ἐκ.) καὶ τυφλὴ κόγχη πὺ ἐξωτερικὰ προεξέχει ἀπὸ τὴ ρυμοτομικὴ γραμμὴ τῆς ὁδοῦ Ἁγίας Ζώνης πὺ εἶναι πεζόδρομος στὸ τμήμα αὐτό. Βορειοανατολικὸ διαμέρισμα δὲν ἔχει ὁ ναὸς καὶ ὡς

Πρόθεση χρησιμεύει ρηχή ὀρθογωνική ἔσοχή 57/16 ἑκ. στὸ βόρειο ἄκρο τῆς κόγχης. Ὁ διαμήκης ἄξονας τοῦ ναοῦ δὲν σκοπεύει ἀκριβῶς τὴν ἀνατολὴ ἀλλὰ κλίνει κατὰ 15 περίπου μοῖρες πρὸς νότον ἐνῶ ὁ ἀντίστοιχος ἄξονας τοῦ μεγάλου ναοῦ σκοπεύει πρακτικὰ τὴν ἀνατολὴ προσαρμοζόμενος μὲ τοὺς γύρω δρόμους .

Ὁ τροῦλος, ὀκτάπλευρος ἐξωτερικά, στηρίζεται μέσω λοφίων σὲ τοίχους ἀνατολικά καὶ πεσσοὺς 70/90 ἑκ. δυτικά. Ἀπὸ τὴν φάση τοῦ ναοῦ τοῦ 1843 σώζεται τὸ διαμέρισμα τοῦ τρούλου, μέρος τῆς ἀνατολικῆς κεραίας καὶ οἱ δύο ἐγκάρσιες καμάρες. Σὲ πρόσφατη διατριβὴ ἀναφέρεται ὅτι «ὁ ναὸς ... ἐπεκτάθηκε (1883) μὲ τὴν κατασκευὴ ἐξωνάρθηκα ... ἐνῶ τὸ 1889 πραγματοποιήθηκαν ... ἐργασίες συντήρησης». Δυτικὰ ἀπὸ τοὺς δύο πεσσοὺς ἡ κεραία τοῦ σταυροῦ καὶ τὰ δύο δυτικὰ γωνιακὰ διαμερίσματα εἶναι σὲ νεότερη φάση ποὺ ἐπισημαίνεται μὲ στένεμα τοῦ νεώτερου δυτικοῦ τμήματος κατὰ 2-3 ἑκ. στὴν ἐξωτερικὴ παρειὰ τοῦ βόρειου καὶ νότιου τοίχου. Ἡ στέγαση τῶν δυτικῶν γωνιακῶν διαμερισμάτων γίνεται μὲ κεκλιμένες κι ἐλαφρὰ καμπυλωμένες πλάκες ὀπλισμένου σκυροδέματος. Ἡ στοὰ στὰ δυτικὰ στηρίζεται σὲ δύο κίονες ἀπὸ ὀπλισμένο σκυρόδεμα διαμέτρου 27/32 ἑκ. καὶ καλύπτεται στὸ κέντρο μὲ διαμήκη καμάρα ἀπὸ ὀπλισμένο σκυρόδεμα καὶ στὰ πλάγια μὲ κεκλιμένες πρὸς τὰ πλάγια κι ἐλαφρὰ καμπυλωμένες πλάκες ἀπὸ τὸ ἴδιο ὑλικό. Τὸ σχῆμα τῶν πλακῶν, ἴδιο ἀκριβῶς μὲ ἐκεῖνου ποὺ καλύπτουν τὰ δυτικὰ γωνιακὰ διαμερίσματα ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ στοὰ ἔγινε στὴν ἴδια οἰκοδομικὴ φάση μὲ τὸ δυτικὸ μέρος τοῦ κυρίως ναοῦ, πιθανότατα σὲ ἀντικατάσταση τοῦ ἐξωνάρθηκα τοῦ 1883 (Εἶκ. 11).

[\(περισσότερα...\)](#)